

«Det var vel etslags kall»

Minnestreif om journalist Odd Kvaal Pedersen

ØIVIND ØSTANG

«Du kan vel si det var etslags kall.»

Kommentaren kom lavmælt der Odd Kvaal Pedersen fortalte om sitt troens sprang i 1962, fra avisen Vårt Land til Det Norske Misjons-selskap. Vi hadde noen timer sammen i Charles de Gaulle lufthavn ved Paris den siste lørdagen i januar i år, på vei til generalforsamling i Det Lutherske Verdensforbund, i Brasil.

Odd følte seg ikke frisk den kvelden. At han hadde knappe syv uker igjen på jorden, visste vi likevel ikke.

Mellom oss og hans dødsdag 16. mars lå skuffelsen av ikke å kunne fullføre Stavanger Aftenblads oppdrag i Curitiba, sorgen over å måtte forlate det LVF han kjente så godt, forverringen i sykdommen og nødlandingen i Recife, de siste lyse timene ved bevissthet, den lange reisen hjemover – da Odd ikke lenger var tilstede.

«Jeg hadde misjonskall», hadde vel Odd sagt om avgjørelsen dengang, hadde han vært NMS'er av mer tradisjonell legning. At han ikke var det, men nettopp derfor var verdifull, så daværende generalsekretær Johs. Skauge tydelig.

Om Odd dengang for snart 30 år siden beklaget at gamlegeneralen ikke lot ham ta fatt på teologien, noe Odd var åpen for, er uklart. Han satte vel heller ganske snart pris på at det var journalisten i ham Skauge ønsket å bruke i kirkens tjeneste.

Å tenke seg Odd som misjonsprest av norsk, luthersk merke, er i det hele tatt umulig. Det var jo det motsatte som gjorde ham verdifull – for misjonen, for kirken, for kulturen: Bred teologisk innsikt erhvervet underveis, og uten mange filtre. Kunnskap om og kjærlighet til Kristi kirke i alt det mangfold som vi til daglig ikke får øye på, hverken i Norge eller i den travle tjeneste i norsk misjons samarbeidskirker.

Nettopp fordi Skauge syntes han fikk nøye seg med noen måneder

som hospitant ved Misjonsskolen, og så satte ham i arbeid, ble Odd Kvaal Pedersen den vi så gjerne skulle ha hatt blant oss i mange år ennå:

NMS-informatøren i Stavanger og Oslo, kirkeredaktøren i Durban, afrikaeksperten, LVF-rådgiveren i Genève på lykkelig reisefot verden over, kirke- og kulturkommentatoren i Stavanger, reporteren som modnet til oversetter, forfatter og dikter, kollegaen som også var venn.

Hele veien må han ha hatt uvanlig gode antenner. Tidlig talte han varmt om økumenikk, før mange andre advarte ham mot apartheid, misjonskirkenes selvstendiggjøring var like selvsagt for ham som det var nytt for andre, at kirken burde lukke seg mot offentligheten falt ham ikke inn.

Hele veien forble han Odd fra Kragerø og Norge. Reporteren og rådgiveren som aldri glemte at mennesker som møtes er mer enn fagfolk, mer enn posisjoner, mer enn fasader. Noen kunne muligens bli usikre på grunn av hans uryddige fremferd. Om ikke før, så ble de beroliget om de kom over hans manusark: feilfrie og pertentlige, også før rettetasten var oppfunnet.

Det ble lange spenn i Odds liv og interesser. Mellom de mange stedene på kloden der han dukket opp. Mellom mennesker og saker som optok ham. Mellom gymnasiasten med kveldsjobb i Vestmar og kulturskribenten i Aftenbladet.

Han som i det ene øyeblikk kunne være en pietistisk kirkeleders fortrolige, kunne i det neste være involvert i samarbeid mellom kirke og teater – på en ganske annen kant av kulturspektret, i samme by.

Slik ble han et forbilde for mange som har forsøkt seg på samme bane – kirkereporterens tildels ensomme vandring i norsk presse- og kirkeliv. I feltets noe uoversiktlige laug, av uforklarlige grunner kalt Gjerpen jordstyre, var Odd et inspirerende midtpunkt. Det er ikke det samme etter at han ble borte.

Et liv som Odd Kvaal Pedersens tar på. Brant han som skolelys «med meget svak flamme», som han uttrykte det engang, gikk han sjelden på sparebluss senere. Da vi skiltes på flyplassen i Curitiba snakket han om månedene på reisefot i Afrika første gang. Kjente han at han som 55-åring hadde utrettet mer enn mange rekker på et helt liv?

«Jeg vet ikke om jeg kan kalle meg kristen heller, ikke i den tradisjonelle, norske stigmatiserende betydning», sa han til aftenbladkollega Alfred Hauge. Utsagnet sier mye om Odds redelighet; lite om hans gudstro.

Engang livet gikk oppforbakke vandret Odd Kvaal Pedersen mellom kirker i danske egne. Den som slik søker det hellige rom, i ensomhet og til høymessetid, er ikke glemt av Gud.

Øivind Østang, f. 1949, cand. phlol. 1977. Journalist i *Vår Kirke* 1978–80. Redaktør i kirkens Informasjonstjeneste 1980–86. Informasjonssekretær ved Statsministerens kontor 1986–88. Redaktør i Kirkens Informasjonstjeneste 1988–.